

Fördjupad artinventering av groddjur Torpa-Sjöbo 2:1, Långestenslyckan

Arbetet är utfört på uppdrag av Borås Stad

Svensk Naturförvaltning AB

2019

Rapportdatum: 2019-06-26

Produktion: Svensk Naturförvaltning AB

info@naturforvaltning.se

www.naturforvaltning.se

Text och foto: Emma Lind

Granskning: Malin Börjes och Johan Truvé

Flöjelbergsgatan 8B

SE 431 37 Mölndal

Telefon 031-22 30 45

Innehåll

Bakgrund	4
Metod	5
Resultat	7
Lokal 1 (naturvärdesobjekt nr 1)	7
Habitat.....	7
Observationer.....	8
Lokal 2 (naturvärdesobjekt nr 2)	8
Habitat.....	8
Observationer.....	10
Diskussion	11

Bakgrund

Följande rapport redovisar resultatet av en fördjupad artinventering av groddjur som kompletterar en naturvärdesinventering av ett område som går under arbetsnamnet Torpa-Sjöbo 2:1, Långstenslyckan. Inventeringen är beställd av Borås stad. Tre vattenmiljöer med förutsättningar för groddjur identifierades under fältinventeringen. Skogsbäcken som utgör naturvärdesobjekt nr 1, en del av klubbsumpskogen som utgör naturvärdesobjekt nr 2 samt delar av det dike som rinner utmed gång-/cykelvägen i naturvärdesobjekt nr 2 (figur 1 och Tabell 2). Diket och klubbsumpskogen utgör i den här inventeringen lokal 2 och skogsbäcken lokal 1.

Tabell 1: Lokal som ingått i den fördjupade artinventeringen. Lokal 1 och 2 motsvarar naturvärdesobjekt med samma nummer som återfinns i rapporten över naturvärdesinventeringen för Höjden. Undersökt avser vatten där groddjursreproduktion inte kunde uteslutas och inventerad avser vatten där habitat och groddjur inventerats.

Lokal	Id	Naturtyp	Biotop	Undersökt	Inventerad
1	190404_1	Vattendrag	Bäck	x	x
2	190404_2	Skog och träd	Klubbsumpskog	x	x

Figur 1: Flygfoto över området där inventerat objekt anges med objekt-ID och är markerat med blå färg.

Metod

Samtliga vattenmiljöer som identifierades under naturvärdesinventeringen bedömdes utifrån sin förmåga att fungera som lekvattnen för groddjur. De vatten där groddjursreproduktion inte kunde uteslutas valdes ut för en fördjupad artinventering av groddjur. Vattenmiljöerna klassades i två kategorier, dels de vatten som har goda förutsättningar för groddjur och dels de vatten som är tveksamma som reproduktionslokaler. Tidpunkten för inventeringen valdes så att lek av framför allt vanlig groda och åkerroda men även vanlig padda skulle kunna konstateras. Den här bedömningen baserades på lek från redan kända lokaler, så kallade referenslokaler samt kontakt med andra konsulter. Ett besök dagtid och två besök nattetid genomfördes på samtliga lokaler.

Habitat

Information om vattenmiljön (vattnet) och dess närhet (strandzonen) samlades in. Nummer inom parentes i styckena nedan refererar till mätvariabler som presenteras i tabell under resultat.

Vattnet

För vattenytan uppskattades täckningsgrad av flytbladsvegetation (1.1) (t.ex. näckrosor, gäddnate, andmat), igenväxningsvegetation (1.2) (vass, halvgräs) respektive skuggande träd och buskar (1.3) (kärleväxter med förvedad stam). Täckningsgraden definierades som den rakt ovanifrån projicerade arean av en viss kategori som täcker vattenytan och angavs med en heltalssiffra mellan 0 och 100.

Uppskattat högsta vattendjup (1.4) noterades.

Förekomst av fisk, kräftor (1.5) respektive andfåglar och/eller doppingar (1.6) noterades. Indikation av fiskförekomst var, förutom direkt observation av fisk, att det slog i vattnet.

En bedömning om vattnet är märkbart övergött (eutrofierat) (1.7) utfördes. Det registrerades även om vattnet var antropogent påverkat (1.8) genom byggnation av bryggor, vattentäkt etc.

Strandzonen

I strandzonen (från strandlinjen och 30 meter in på land) uppskattades täckningsgrad av träd och buskar (2.1). Täckningsgraden definierades som den rakt ovanifrån projicerade arean av en viss kategori som täckte markytan och angavs med en heltalssiffra mellan 0 och 100.

Vilken/vilka naturtyper (2.2) som dominerade i strandzonen angavs utifrån kategorierna: odlad mark (inklusive vall), naturbetesmark, skogsmark, myrmark, grus och sandtag, tomtmark, park eller annan mark. Flera kategorier kunde anges men en naturtyp som angavs skulle täcka mer än 20 % av strandzonen.

Avtryck av annan mänsklig aktivitet såsom förekomst av byggnader, vägar (ej stigar) etc. angavs som antropogen påverkan (2.3).

Groddjur

Vuxna groddjur

Under inventering räknades antal observerade *vuxna* individer av följande arter:

- Större vattensalamander

- Mindre vattensalamander
- Vanlig groda
- Åkergroda
- Vanlig padda
- Övriga groddjur

Om en individ inte gick att artbestämma kategoriserades den som okänd.

Då grodor har yttre befruktning omfamnar hanen honan vid parning, ett sådant par kallas för amplexuspar. Grodor lägger sin rom i klumpar och paddorna lägger sin i strängar. Antal amplexuspar, spelande hanar och romsamlingar/strängar för varje art räknades också.

Provpunkter

Runt varje vattenmiljö slumpades minst fem provpunkter ut där typ (vuxna, rom eller larver) och antal av groddjur bestämdes. På varje provpunkt lyssnades det även efter spelande groddjur. Observationer mellan provpunkterna noterades också och hela strandlinjen genomsöktes. Till följd av objektens storlek har hela vattenmiljön totalinventerats.

Foto

Varje objekt dokumenterades med minst ett representativt foto som redovisas i rapporten.

Mätutrustning

Följande utrustning medfördes och användes vid behov under inventeringen:

- Handdator med inbyggd GPS
- Kompass
- Pannlampa
- Handlampa 25 W
- Varselväst
- Vadarbyxor
- Tumstock eller mätstav

Väder och inventeringsdatum

Dagbesöket ägde rum den 30 mars. Det första nattbesöket ägde rum natten mellan den 4 och 5 april. Vädret var klart, 9 grader varmt och vinden var svag. Under dagen hade temperaturen varit uppe på omkring 17 grader. Det andra nattbesöket ägde rum den 24 april. Vädret var klart, omkring 15 grader och vinden svag. Samtliga fältbesök utfördes av Emma Lind.

Resultat

Lokal 1 (naturvärdesobjekt nr 1)

Habitat

Mindre skogsbäck med låg vattenföring. Vattenmiljön hade ett maxdjup på ca 4 dm vid inventeringstillfället. Bottenmaterial i form av grus, sten och block samt delar med finkorniga sediment. Bäckens beskuggas av ett trädskikt av medelålders lövträd som domineras av björk och klibbal. Antropogen påverkan i form av flera kulvertar. Dålig vattenkvalitet med utfällningar i söder. Antropogen påverkan i strandzonen i form av väg, bebyggelse och nyligen exploaterad mark. Ingen förekomst av fisk, kräftor eller prederande fågel (Tabell 2).

Lokalen bedöms ha förutsättningar som reproduktionslokal för groddjur men på grund av rinnande vatten är de inte goda. Mindre höljar med mer eller mindre stillastående vatten finns dock. I den omgivande lövskogen finns möjlighet till övervintring för groddjur

Figur 2: Bäckens botten är grund med grus, sten, block samt finkorniga sediment som bottenmaterial.

Tabell 2: Värden för de parametrar som hänvisas till i metoden under habitat för vattenmiljön och strandzonen.

Vattnet	
1.1 flytbladsvegetation	0%
1.2 igenväxningsvegetation	0%
1.3 skuggande träd och buskar	75%
1.4 högsta vattendjup	4 dm
1.5 fisk, kräftor	Nej
1.6 andfåglar och/eller doppingar	Nej
1.7 eutrofierat	Nej
1.8 antropogen påverkan	Ja
Strandzonen	
2.1 täckningsgrad av träd och buskar	70%
2.2 naturtyper	Skogsmark, bebyggelse
2.3 antropogen påverkan	Ja

Observationer

Inga groddjur eller romsamlingar observerades under något av dag eller nattbesöken (Tabell 3).

Bäcken bedömdes inte vara en vattensalamanderlokal och inga vattensalamandrar observerades.

Tabell 3: Antal adulta grodor, spelande hanar, romsamlingar och amplexuspar för vanlig groda, åkergroda och vanlig padda samt obestämda grodor observerade under dag- och nattbesöken.

	Vanlig groda				Vanlig padda				Åkergroda				Okänd
	Spelande	Adulta	Rom	Par	Spelande	Adulta	Rom	Par	Spelande	Adulta	Rom	Par	
Dag 1													
Natt 1													
Natt 2													

Lokal 2 (naturvärdesobjekt nr 2)

Habitat

Klibbalsumpskog som översilas och bildar vattenhöljor mycket lämpliga för reproduktion av groddjur. Här ingår även det dike som rinner norr om gång- cykelvägen. Hela vattenmiljön beskuggas av ett trädskikt av främst klibbal och björk och har ett maxdjup på ca 2-3 dm. Diket har antropogen påverkan i form av en kulvert. Ingen förekomst av fisk, kräftdjur eller prederande fåglar (Tabell 4).

Lokalen bedöms ha mycket goda förutsättningar som reproduktionslokal för groddjur. I den omgivande lövskogen finns möjlighet till övervintring.

Figur 3: Klubbsumpskog som översilas där det bildas vattenhål som är lämpliga för reproduktion av groddjur.

Figur 4: Diket som rinner efter gång- cykelvägen.

Tabell 4: Värden för de parametrar som hänvisas till i metoden under habitat för vattenmiljön och strandzonen.

Vattnet	
1.1 flytbladsvegetation	0%
1.2 igenväxningsvegetation	10%
1.3 skuggande träd och buskar	100%
1.4 högsta vattendjup	2-3 dm
1.5 fisk, kräftor	Nej
1.6 andfåglar och/eller doppingar	Nej
1.7 eutrofierat	Nej
1.8 antropogen påverkan	Ja delvis
Strandzonen	
2.1 täckningsgrad av träd och buskar	70%
2.2 naturtyper	Skogsmark, bebyggelse
2.3 antropogen påverkan	Ja

Observationer

Inga groddjur eller romsamlings observerades under något av dag eller nattbesöken (Tabell 5).

Våtmarken eller diket bedömdes inte vara en vattensalamanderlokal och inga vattensalamandrar observerades.

Tabell 5: Antal adulta grodor, spelande hanar, romsamlings och amplexuspar för vanlig groda, åkergroda och vanlig padda samt obestämda grodor observerade under dag- och nattbesöken.

	Vanlig groda				Vanlig padda				Åkergroda				Okänd
	Spelande	Adulta	Rom	Par	Spelande	Adulta	Rom	Par	Spelande	Adulta	Rom	Par	
Dag 1													
Natt 1													
Natt 2													

Diskussion

Trots vattenmiljöernas till synes goda förutsättningar som livsmiljö och reproduktionslokal observerades inga groddjur under något av besöken. Att leken inte skulle vara i gång är osannolikt då det i en referensdamm bara ett par hundra meter ifrån inventeringsområdet observerades lek av vanlig groda. Vädret hade varit mycket varmt under en längre tid innan det sista nattbesöket. En möjlig förklaring till varför det inte förekommer några groddjur inom inventeringsområdet skulle kunna vara dålig vattenkvalitet vilket bör undersökas närmare genom en föroreningsanalys.